

XXXIX OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

Zawody III stopnia pisemne – podejście 1

Zadanie 1.

Poniżej znajdują się opisy dotyczące wydobycia surowców mineralnych w sześciu miastach w Polsce (lub w ich bliskiej okolicy). Odgadnij nazwy miast i surowców mineralnych. Odpowiedzi wpisz do tabeli pod tekstem.

- A. Ponadstutysięczne pod względem liczby ludności miasto w południowej Polsce. Wydobycie surowca w jego okolicy miało największy rozwój w XIX i XX w. Z powodu uznania wydobycia za nierentowne, ostatnią kopalnię zamknięto w 2000 r. Upadło wówczas całe zagłębie, którego miasto było stolicą. Przeprowadzona w 2011 r. weryfikacja złóż wykazała jednak istnienie dość dużych zasobów bilansowych.
- B. Jedno z najwcześniej lokowanych miast w Polsce, położone nad jedną z największych rzek Europy Środkowej. Złoża znajdujące się w okolicy tego miasta rozpoznano w latach 50. i 60. XX w. Wydobycie podstawowego surowca, mającego zastosowanie zwłaszcza w przewodach elektrycznych, plasuje Polskę w czołówce światowych producentów. Między innymi od nazwy tego miasta przyjęto nazwę całego zagłębia.
- C. Okołosześcioletnie pod względem liczby ludności miasto w środkowej Polsce. W jego okolicy znajduje się największa pod względem wydobycia tego surowca kopalnia w Polsce, która jednocześnie jest jedną z największych kopalni tego typu w Europie. Wydobycie na skalę przemysłową prowadzone jest od lat 80. XX w. i przeznaczone jest na zaopatrzenie pobliskiej elektrowni.
- D. Miasto, w którym eksploatację surowca rozpoczęto już w XIII w., a jej początki wiążą się z legendą o przybyciu do Polski świętej Kingi. Jego rozwojowi sprzyjało położenie na przecięciu szlaków handlowych. Największy rozwój kopalni przypadł na XV i XVI w. Dziś jest ona wpisana na Listę Pomników Historii (ale nie ma jej na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO) i nie wydobywa się już tam surowca na skalę przemysłową.
- E. Miasto zlokalizowane między aglomeracją policentryczną i monocentryczną. W jego okolicy znajduje się największy znany obecnie na świecie obszar występowania złóż rudy typu VMT (tzw. typ doliny rzeki Missisipi). Wydobycie triasowej kopaliny zasila głównie zlokalizowaną nieopodal hutę. Miasto w czasach historycznych było ważnym ośrodkiem pozyskiwania srebra.
- F. Prawie pięćdziesięcioletnie pod względem liczby ludności miasto na prawach powiatu. W 1953 r. odkryto w jego pobliżu jedno z największych na świecie złóż surowca, a następnie rozpoczęto wydobycie. Planowano wówczas dynamiczny rozwój miasta do ponad 100 tysięcy mieszkańców i w 1975 r. uczyniono go stolicą województwa. Do dziś działa jedyna na świecie kopalnia wydobywająca ten minerał ze złóż naturalnych metodą otworową, przynosząc duże zyski, gdyż produkowany jest konkurencyjny surowiec o bardzo wysokiej czystości.

	Miasto	Surowiec mineralny
A		
B		
C		
D		
E		
F		

Zadanie 2.

Podkreślając poprawne odpowiedzi w nawiasach scharakteryzuj stan polskiej gospodarki w 2011 r.

Według bezwzględnej wartości nominalnego PKB Polska w 2011 r. była (szóstą / dziesiątą) gospodarką UE oraz (dwudziestą / trzydziestą) gospodarką świata. Sektor publiczny wytwarzał w Polsce około (20% / 40%) wartości dodanej brutto. PKB ważony parytetem siły nabywczej na jednego mieszkańca wynosił według obliczeń Eurostatu około (10 tys. € / 17 tys. €), co odpowiadało około (65% / 75%) średniej UE. Tempo wzrostu gospodarczego w latach 1989-2011 było jednym z najszybszych w Europie i mierząc wartość nominalnego PKB wyniosło wówczas około (250% / 600%). Wskaźnik rozwoju społecznego HDI wynosił 0,813, dając Polsce (19 / 39) miejsce na świecie na 187 uwzględnionych państw. W 2011 r. udział przemysłu i budownictwa w strukturze wartości dodanej brutto wynosił około (20% / 30%). Bilans handlu zagranicznego Polski od kilkunastu lat jest (ujemny / dodatni), przy czym wartość eksportu w 2011 r. wyniosła około (80 mld \$ / 180 mld \$).

Zadanie 3.

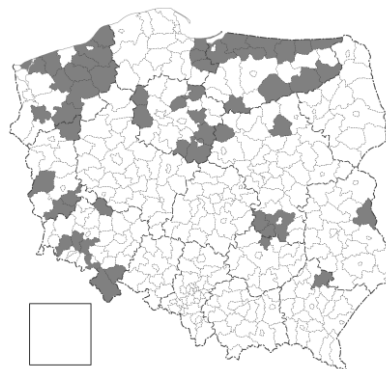
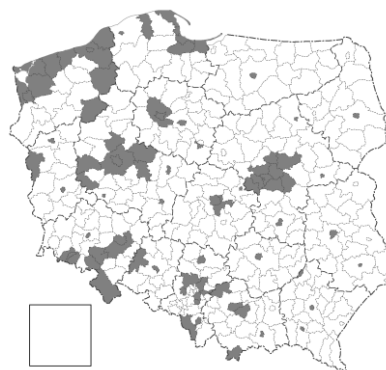
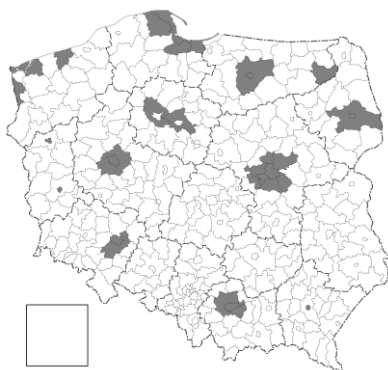
Na mapach zaznaczono powiaty w Polsce, które charakteryzują się przedstawionymi poniżej wskaźnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. W kwadrat obok każdej mapy wpisz odpowiednią literę (A, B, C lub D).

A – powyżej 35% pracujących w przemyśle (2002 r.)

B – powyżej 50 mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców (2002-2011)

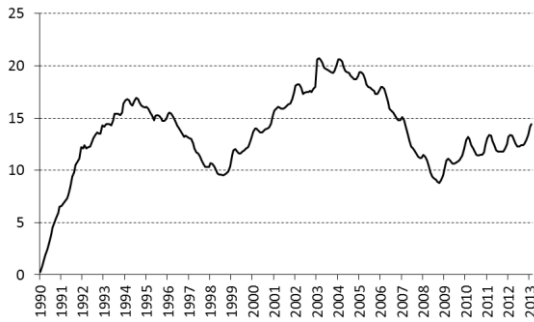
C – powyżej 100 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (2011 r.)

D – stopa bezrobocia powyżej 25% (luty 2013 r.)

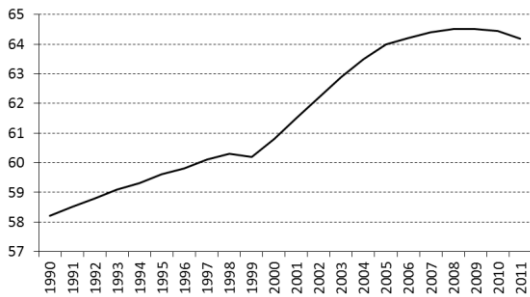

Zadanie 4.

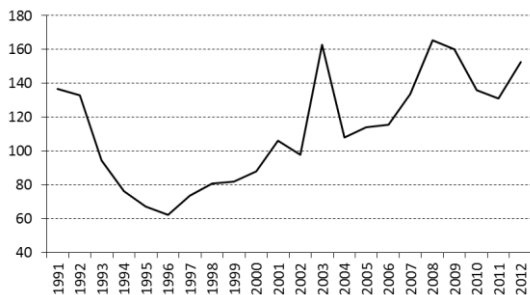
Podkreśl właściwą odpowiedź, dotyczącą przedstawianego na wykresie zjawiska w Polsce.

- A – indeks giełdowy WIG (w punktach)
- B – stopa bezrobocia rejestrowanego (w %)
- C – produkcja samochodów osobowych (w tys.)

- A – udział ludności w wieku produkcyjnym (w %)
- B – skumulowany napływ inwestycji zagranicznych (w mld \$)
- C – udział długu publicznego w PKB (%)

- A – wydobycie węgla kamiennego (mln ton)
- B – poziom przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do średniej UE (%)
- C – mieszkania oddane do użytku (tys.)

Zadanie 5.

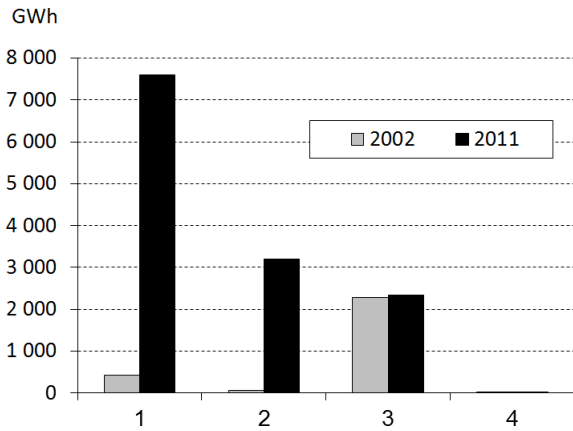
Obok każdego zdania zaznacz „X” w kolumnie P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub w kolumnie F, jeśli zdanie jest fałszywe.

	P	F
Do największych ośrodków przemysłu papierniczego w Polsce zalicza się Kędzierzyn-Koźle, Ostrołękę i Radomsko.		
W Staropolskim Okręgu Przemysłowym znajdują się m. in. zakłady przemysłu cementowego.		
Największy rozwój polskiego przemysłu stoczniowego przypadł na koniec lat 90. XX w.		
Przetwory spożywcze, wyroby włókiennicze oraz węgiel kamienny to 3 grupy produktów o największej wartości eksportu z Polski.		
Polska należy do pierwszej dwudziestki importerów stali w świecie.		
Polska należy do pierwszej piątki eksporterów srebra w świecie.		
Bilans polskiego handlu zagranicznego produktami spożywczymi z państwami UE jest ujemny.		

Zadanie 6.

Na wykresie przedstawiono ilość energii elektrycznej wyprodukowanej z niektórych odnawialnych źródeł energii w Polsce w 2002 i 2011 r. Uzupełnij objaśnienia do wykresu. Odpowiedzi wybierz spośród poniższych.

energia słoneczna, energia wiatrowa, energia wodna, energia z biomasy i biogazu

- 1 –
- 2 –
- 3 –
- 4 –

Zadanie 7.

A. Wskaż dwa obszary w Polsce o korzystnych warunkach dla rozwoju energetyki wiatrowej. Dla każdego obszaru podaj dwa czynniki sprzyjające rozwojowi temu właśnie rodzajowi energetyki.

Obszar 1:

Czynnik 1:
.....
.....

Czynnik 2:
.....
.....

Obszar 2:

Czynnik 1:
.....
.....

Czynnik 2:
.....
.....

B. Podaj dwa przykłady możliwego negatywnego oddziaływania farmy wiatrowej na otoczenie (w promieniu kilku kilometrów).

1)
.....
.....

2)
.....
.....